

ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University
Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>
e-mail: jmssnru@gmail.com

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุน ทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน

Factors influencing the susceptibility of Government Savings Bank customers to online investment scams

ลักขณา เกิดนิยม^{1*}, ศุภสันต์ ปรีดาภิภาต²
Lakkana Kerdniyom^{1*}, Supasan Preedawiphat²

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

²สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

¹Master of Business Administration in Management, Graduate School, University of the
Thai Chamber of Commerce

²Department of Management, Business School, University of the Thai Chamber of Commerce

Corresponding author's e-mail: Lakkanakerd@gmail.com^{1}

Received: June 18, 2026

Revised: July 22, 2026

Accepted: August 02, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยง ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ที่มีผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน กลุ่มตัวอย่างคือ ลูกค้าของธนาคารออมสิน จำนวน 405 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 – 36 ปี การศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001 บาทขึ้นไป และพฤติกรรมการลงทุนทางออนไลน์ รูปแบบการลงทุนสินทรัพย์ใหม่ การเทรดหุ้น การแลกเปลี่ยนสกุลเงิน มีการลงทุนทางออนไลน์เป็นครั้งแรก ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าตัวแปรด้านความโลภ ด้านการตรวจสอบแหล่งที่มา ด้านความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้านการติดตามข่าวสาร ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ตัวแปรด้านการรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงิน ด้านการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อ, การรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์, การตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์

Abstract

This study aimed to investigate risk behaviors and online risk perception factors influencing the likelihood of Government Savings Bank customers being targeted by online investment scams. The sample consisted of 405 Government Savings Bank customers. Data were collected using questionnaire. and the data were analyzed using descriptive statistics (percentage, mean, standard deviation) and multiple regression analysis. The research findings showed that the majority of respondents were female, aged 31–36 years, held a bachelor's degree, were employed as state enterprise, and had an average monthly income of 35,001 baht or more. Regarding their online investment behavior, most respondents invested in new asset classes such as stock trading and currency exchange, with their first time investing online. Risk behavior factors significantly influenced the likelihood of being targeted by online investment scams among Government Savings Bank customers at the 0.05 significant level. Specifically, variables regarding greed, source verification, frequency of online transactions, and news monitoring significantly affected this likelihood at the 0.05 statistical significance level. Perceived risk factors also significantly influenced the likelihood of being targeted by online investment scams among Government Savings Bank customers at the 0.05 significance level. Variables concerning financial risk perception and security risk perception significantly affected this likelihood at the .05 statistical significance level.

Keywords: victimization risk behavior, online risk perception, online investment scam target

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การขยายตัวของเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) และนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล ช่วยให้ประชาชนทำธุรกรรมและการลงทุนออนไลน์ได้สะดวกรวดเร็วขึ้น ทว่าก็นำมาซึ่งความเสี่ยงด้านอาชญากรรมทางการเงิน โดยเฉพาะการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น และสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง แม้ธนาคารแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะกำหนดมาตรการคุ้มครองและยกระดับความรู้ทางการเงิน (financial literacy) แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาการตกเป็นเหยื่อยังคงเกิดขึ้น สะท้อนถึงช่องว่างสำคัญด้านความรู้ พฤติกรรม และการรับรู้ความเสี่ยงของประชาชนบางกลุ่ม ธนาคารแห่งประเทศไทย (2568)

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทางการเงินช่วยเพิ่มความสะดวกในการทำธุรกรรม ทว่าก็เพิ่มความเสี่ยงต่ออาชญากรรมออนไลน์เช่นกัน มิฉะนั้นหากปรับเปลี่ยนกลวิธีโดยอาศัยข้อเสนอผลตอบแทนที่สูงเกินจริง

และล่อลวงด้วยรูปแบบการลงทุนออนไลน์ชนิดใหม่ เพื่อกระตุ้นความต้องการและดึงดูดผู้ขาดความรู้ความเข้าใจให้หลงเชื่อเข้าร่วมลงทุน กัลป์ กรุยรุ่งโรจน์ (2567)

ธนาคารออมสินตระหนักถึงผลกระทบของภัยไซเบอร์และภัยทุจริตดิจิทัล (digital fraud) จึงกำหนดนโยบายมาตรฐานครอบคลุมการป้องกัน ตรวจสอบ และเฝ้าระวังความผิดปกติทางการเงินเพื่อคุ้มครองลูกค้า พร้อมเปิดศูนย์รับแจ้งเหตุภัยมิฉ้อฉลทางการเงิน เพื่อรับแจ้งเบาะแสและสื่อสารสร้างความตระหนักรู้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเชิงประจักษ์ในปี 2567 กลับพบสถิติการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าสูงถึง 171,321 กรณี ซึ่งสะท้อนความเสียหายที่รุนแรงและชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ทางการเงินดิจิทัล พฤติกรรมการทำธุรกรรม และปัจจัยทางจิตวิทยา เพื่อเข้าใจสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางป้องกันเชิงรุก การออกแบบมาตรการเตือนภัย และการพัฒนากลไกคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่มีผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ที่มีผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ปัจจัยประชากรศาสตร์เป็นคุณลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อชุดความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล พรพิณ ปรกาศสันติสุข (2550) และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) ประกอบด้วย เพศ ซึ่งส่งผลต่อความแตกต่างด้านการรับรู้และพฤติกรรม อายุ ที่สะท้อนถึงประสบการณ์และความสนใจในแต่ละช่วงวัย ระดับการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการคิด การประมวลผลข้อมูล และการใช้เหตุผล ตลอดจน รายได้ ที่เป็นตัวชี้วัดความสามารถทางการเงินและระดับการเปิดรับความเสี่ยง ความแตกต่างของปัจจัยประชากรศาสตร์เหล่านี้จึงส่งผลให้บุคคลมีระดับการตระหนักรู้ การประเมินความน่าเชื่อถือ และรูปแบบการตัดสินใจทำธุรกรรมออนไลน์ที่แตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมเสี่ยงการตกเป็นเป้าหมาย

พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การกระทำที่มีแนวโน้มนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงลบหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเอง Santrock (1996) ในบริบทของอาชญากรรมออนไลน์ สามารถอธิบายผ่าน ทฤษฎีการเปิดรับตามรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyle-exposure theory) ของ Hindelang et al. (1978) ที่ชี้ว่ารูปแบบวิถีชีวิตหรือกิจกรรมที่เลือกทำมีส่วนกำหนดระดับการเปิดรับความเสี่ยง ควบคู่กับ ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (routine activity theory) ของ

Cohen & Felson (1979 อ้างถึงใน ธัญพิชชา สามารถ, 2565) ซึ่งอธิบายว่า อาชญากรรมจะเกิดขึ้นเมื่อองค์ประกอบ 3 ประการมาพบกัน ได้แก่ ผู้กระทำความผิด เป้าหมายที่เหมาะสม และการขาดการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวนำมาสู่การสรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวง ซึ่งสะท้อนผ่าน การแสดงออกเชิงพฤติกรรมในการใช้งาน ได้แก่ ความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ การติดตามข่าวสารทางการเงิน และระดับการตรวจสอบแหล่งที่มา ก่อนการโอนเงิน ควบคู่กับ พฤติกรรมการตัดสินใจ ที่ได้รับการสนับสนุนจากระดับความรู้เท่าทันการหลอกลวงทางการเงิน โดยมี สภาวะทางจิตวิทยาและอารมณ์ เช่น ความโลภจากสิ่งจูงใจด้านผลตอบแทน หรือความกลัว ทำหน้าที่เป็นปัจจัยกระตุ้นเร่งให้เกิดการตัดสินใจทำธุรกรรมโดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ (ธัญพิชชา สามารถ, 2565)

แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ความเสี่ยง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และการรับรู้ความเสี่ยงเป็นตัวแปรที่ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการอธิบายพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัล รวมถึง ความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมออนไลน์ โดยปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สะท้อนถึงความแตกต่างของบุคคลในด้านประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี และรูปแบบการตัดสินใจ ซึ่งงานวิจัยหลายฉบับพบว่าปัจจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต การทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ และระดับความเสี่ยงในการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงทางออนไลน์

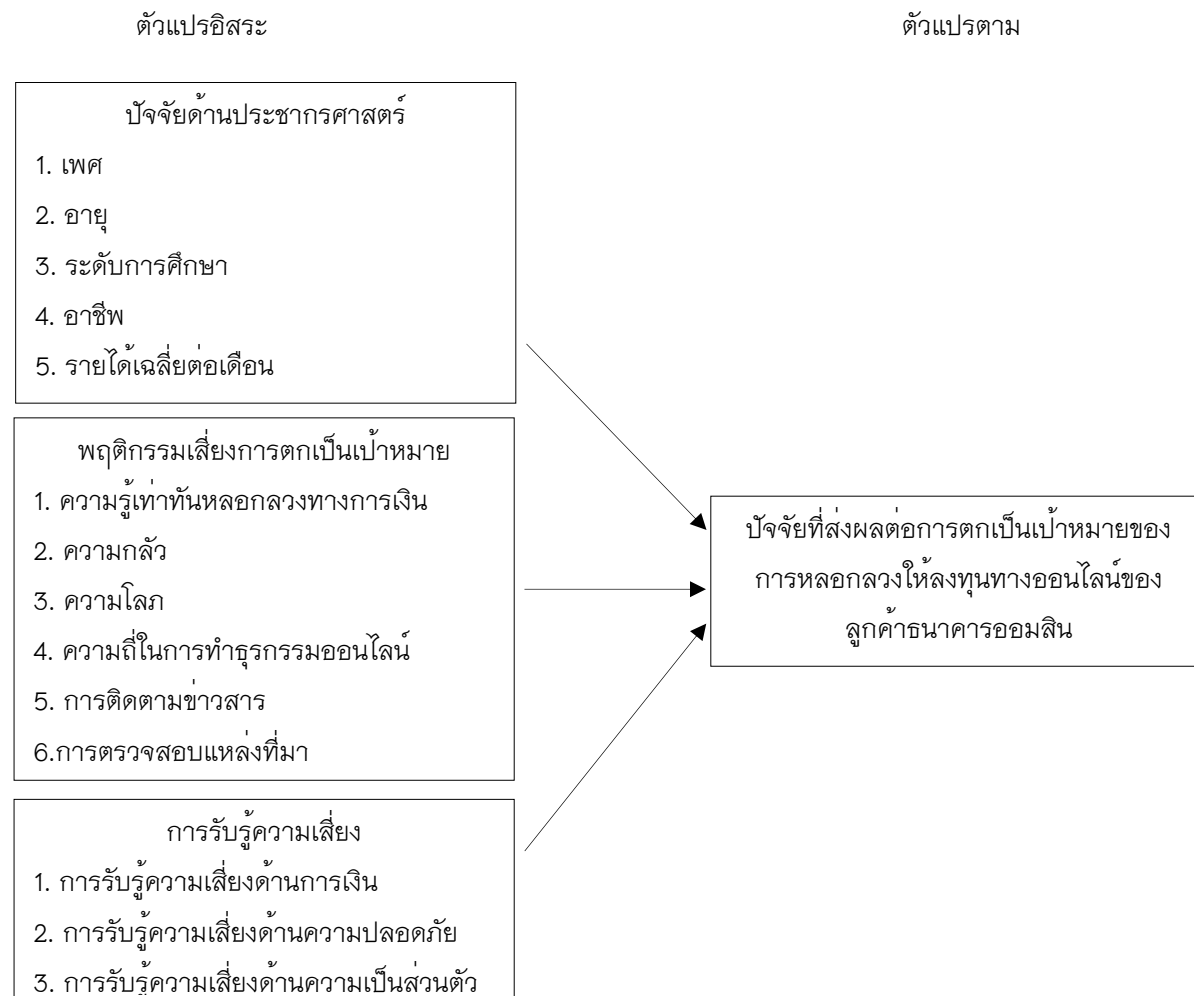
สำหรับแนวคิดการรับรู้ความเสี่ยง (perceived risk) Bauer (1960) ได้อธิบายว่า เป็นการรับรู้ของบุคคลต่อความไม่แน่นอนและผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจหรือการกระทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรม ต่อมา McKechnie et al. (2006) ได้เสนอว่าการรับรู้ความเสี่ยงสามารถแบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของระบบ และ ความเสี่ยงด้านข้อมูลส่วนบุคคล โดยทั้งสามมิตินี้มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจใช้บริการทางการเงินผ่านระบบดิจิทัล เนื่องจากผู้ที่ตระหนักถึงความเสี่ยงในระดับสูงมักมีความระมัดระวังในการตรวจสอบข้อมูลและการทำธุรกรรมมากกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความเสี่ยงในระดับต่ำ

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และการรับรู้ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินออนไลน์และโอกาสในการตกเป็นเหยื่อ ความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคล ประกอบกับระดับการรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงิน ความปลอดภัย และข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลต่อการประเมินสถานการณ์ การตัดสินใจ และการป้องกันตนเอง ดังนั้น การนำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาในบริบทของลูกค้านาค้าออนไลน์ จะช่วยอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรการป้องกันตลอดจนการส่งเสริมความรู้ด้านความปลอดภัยทางการเงินดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อ้างอิงแนวคิดของพรพิน ประกายสันติสุข (2550) และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) 2) พฤติกรรมเสี่ยงการตกเป็นเป้าหมาย ประกอบด้วย ความรู้เท่าทันการหลอกลวงทางการเงิน ความกลัว ความโลภ ความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ การติดตามข่าวสาร และการตรวจสอบแหล่งที่มา อ้างอิงแนวคิดของ Hindelang et al. (1978), Cohen & Felson (1979) และ ธัญพิชชา สามารถ (2565)

และ 3) การรับรู้ความเสี่ยง ประกอบด้วย การรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงิน ด้านความปลอดภัย และด้านข้อมูลส่วนบุคคล อ้างอิงแนวคิดของ Bauer (1960) และ McKechnie et al. (2006) และตัวแปรตามคือปัจจัยส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ผ่านลูกค้าธนาคารออมสิน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ลูกค้าปัจจุบันของธนาคารออมสินที่มาใช้บริการ ณ สาขาของธนาคารออมสินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (infinite population)

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำโดยใช้สูตรคำนวณของ Cochran (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนได้ที่ร้อยละ 5 ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 ราย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันเกิดจากการได้รับแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับตอบกลับ (incomplete or non-response rate) ผู้วิจัยจึงได้สำรองกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 5 ส่งผลให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงรวมทั้งสิ้น 405 ราย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (non-probability sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (convenience sampling) จากลูกค้าที่มาใช้บริการ ณ ธนาคารออมสิน จำนวน 7 สาขา ได้แก่ สาขาพระโขนง สาขาสุขสวัสดิ์ สาขาพระประแดง สาขาซีคอนสแควร์ สาขาหนองจอก สาขาเดอะมอลล์บางกะปิ และสาขาปิ่นเกล้าสุรินทร์ ในช่วงเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 เกณฑ์คัดเข้า (inclusion criteria) ลูกค้าปัจจุบันของธนาคารออมสินที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์ หรือเคยมีประสบการณ์การลงทุนทางออนไลน์ เกณฑ์คัดออก (exclusion criteria) ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ หรือปฏิเสธการให้ความยินยอมในการเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพฤติกรรมการลงทุนทางออนไลน์ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ส่วนที่ 2 พฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ จำนวน 18 ข้อ ครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน ความกลัว ความโลภ ความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ การติดตามข่าวสาร และการตรวจสอบแหล่งที่มา ส่วนที่ 3 การรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ จำนวน 9 ข้อ ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านความปลอดภัย และด้านความเป็นส่วนตัว และ ส่วนที่ 4 การตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน จำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการประเมินพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง .50 ถึง 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์การยอมรับที่กำหนดไว้ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากนั้น ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มลูกค้าธนาคารออมสินที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมการตกเป็นเป้าหมายมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .873 ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงเท่ากับ .987 และการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์เท่ากับ .969 โดยภาพรวมของแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .957 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ที่ระดับ .70 ทุกค่า ยืนยันได้ว่าเครื่องมือวิจัยมีความน่าเชื่อถือและความสอดคล้องภายในสูง พร้อมสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 โดยผ่านกระบวนการประสานงานขออนุญาตดำเนินงานวิจัยและวางแผนประชาสัมพันธ์พร้อมคิวอาร์โค้ด (QR Code) สำหรับสแกนเข้าตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google Form ณ บริเวณจุดให้บริการของธนาคารออมสิน จำนวน 7 สาขา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ระบุคำชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการขอความยินยอมจากผู้ตอบแบบสอบถาม (informed consent) ไว้อย่างชัดเจนในส่วนหน้าของแบบสอบถาม โดยเน้นย้ำถึงการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและการเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น พร้อมทั้งติดตั้งระบบจำกัดการตอบซ้ำผ่านการตรวจสอบสิทธิ์ เพื่อป้องกันการส่งข้อมูลซ้ำจากผู้ตอบรายเดิม จากการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น

405 ชุด เมื่อนำมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่าแบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนทุกข้อ จำนวน 405 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 (ไม่มีการตัดแบบสอบถามออกเนื่องจากกระบบแบบสอบถามออนไลน์กำหนดให้ตอบครบทุกข้อก่อนกดส่งข้อมูล) จึงนำข้อมูลทั้งหมด 405 ชุดไปประมวลผลและวิเคราะห์ทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดกรองและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จากนั้นประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการลงทุน ร่วมกับการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับประเมินระดับความคิดเห็นในด้านปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง การรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ และการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ สำหรับสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้เลือกใช้การทดสอบทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (independent samples t-test) สำหรับตัวแปรที่มีจำแนกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยมีการตรวจสอบข้อตกลงเรื่องความเท่ากันของความแปรปรวนด้วย levene's test หากพบความแปรปรวนเท่ากัน และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) แต่หากไม่ผ่านการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน จะเลือกใช้ Welch's ANOVA และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Games-Howell แทน นอกจากนี้ ในส่วนการทดสอบสมมติฐานและอิทธิพลของตัวแปร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าพร้อมกัน เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง และปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้านาคารออมสิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมการลงทุนทางออนไลน์

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างลูกค้านาคารออมสิน จำนวน 405 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 276 ราย (ร้อยละ 68.1) อายุระหว่าง 31-36 ปี มากที่สุด จำนวน 169 ราย (ร้อยละ 41.7) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 254 ราย (ร้อยละ 62.7) ส่วนใหญ่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 175 ราย (ร้อยละ 43.2) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001 บาทขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 176 ราย (ร้อยละ 43.5)

สำหรับพฤติกรรมการลงทุนทางออนไลน์และรูปแบบการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ พบว่า รูปแบบการลงทุนออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้บริการมากที่สุด คือ การลงทุนในสินทรัพย์ใหม่ เช่น การเทรดหุ้น คริปโทเคอร์เรนซี และการแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (forex) คิดเป็นร้อยละ 65.4 (จำนวน 265 ราย) รองลงมาคือ การชวณลงทุนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (ไลน์ / เฟซบุ๊ก / ดิจิตัล) คิดเป็นร้อยละ 16.3 การออมทองคำออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 15.6 และแชร์ลูกโซ่ออนไลน์ (Ponzi / Pyramid Scheme) คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การลงทุนทางออนไลน์เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 50.1) ถูกชักชวนให้ลงทุนจากเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 41.2) และส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับภัยการหลอกลวงก่อนตัดสินใจลงทุน (ร้อยละ 67.7)

2. ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ และการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ (ส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 4) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ

ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งประเมินด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.804) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X} = 2.87$, S.D. = .972) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 1.153) ด้านความโลภ ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.256) ด้านความกลัว ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 1.147) ด้านการติดตามข่าวสาร ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = .991) และด้านการตรวจสอบแหล่งที่มา ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 1.167) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 1.107) สะท้อนให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนทางออนไลน์ในระดับต่ำ อาจมีโอกาสตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 1.156) รองลงมา ได้แก่ การรับรู้ความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัว ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 1.148) และการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 1.167) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีระดับการรับรู้ความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ลงทุนขาดความระมัดระวังในการประเมินความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ได้

ผลการวิเคราะห์ระดับการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้านาคาการออมสิน พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการตกเป็นเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.201 ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 1.201) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ท่านตกเป็นเป้าหมาย เพราะท่านไม่ได้มีการตรวจสอบข้อมูลการลงทุนที่ถูกต้อง ท่านตัดสินใจโอนเงินลงทุน ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 1.320) รองลงมา ได้แก่ ท่านตกเป็นเป้าหมาย เพราะท่านเชื่อข้อเสนอการลงทุนโดยอ้างผลตอบแทนสูงกว่าปกติหรือรับประกันผลตอบแทน ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = 1.230) ท่านตกเป็นเป้าหมาย เพราะท่านไม่ได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์มการลงทุนอย่างละเอียดมากนัก และท่านตัดสินใจโอนเงินลงทุนทันที ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 1.251) ท่านตกเป็นเป้าหมาย เพราะท่านไม่ได้มีการปรึกษานาคาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการลงทุน ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 1.275) และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านตกเป็นเป้าหมาย เพราะท่านไม่ได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของบัญชี ท่านโอนเงินลงทุนให้บัญชีนั้นทันที ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = 1.232) ตามลำดับ โดยข้อคำถามทุกข้อมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยประชากรศาสตร์กับการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ (ส่วนที่ 5)

ด้านเพศ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 6.025$, $p = .003$) เมื่อทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ลูกค้ายศชาย ($\bar{X} = 2.65$) มีระดับการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ สูงกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .001$)

ด้านอายุ ผลการวิเคราะห์ One-Way ANOVA พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.549$, $p = .001$) เมื่อทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับการตกเป็นเป้าหมายแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มอายุ 37 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 2.50$) มีระดับการตกเป็นเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มอายุ 18-25 ปี

($\bar{X} = 1.57$, $p = .000$) และกลุ่มอายุ 26–30 ปี ($\bar{X} = 2.08$, $p = .020$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มอายุ 31–36 ปี ($\bar{X} = 2.34$) มีระดับการตกเป็นเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มอายุ 18–25 ปี ($\bar{X} = 1.57$, $p = .002$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ one-way ANOVA พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.871$, $p = .004$) เมื่อทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ 35,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 2.54$) มีระดับการตกเป็นเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000–25,000 บาท ($\bar{X} = 2.18$, $p = .010$) และกลุ่มที่มีรายได้ 25,001–30,000 บาท ($\bar{X} = 1.93$, $p = .000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการศึกษาและอาชีพ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .206$ และ $p = .262$ ตามลำดับ) แสดงว่าลูกค้าที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีระดับการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณด้วยวิธี Enter เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง (X_1) และปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ (X_2) ที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ (Y) ของลูกค้าธนาคารออมสิน

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของลูกค้าธนาคารออมสิน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.202	.160		1.264	.207
ความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน	-.121	.043	-.117	-2.847	.005*
ความกลัว	-.108	.063	-.103	-1.706	.089
ความโลภ	.320	.057	.335	5.661	.000*
ความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์	.258	.055	.209	4.680	.000*
การติดตามข่าวสาร	.205	.054	.169	3.757	.000*
การตรวจสอบแหล่งที่มา	.317	.050	.308	6.358	.000*

$R = .672$, $R^2 = .452$, $F = 54.628$, Std. Error of the Estimate = .89630, Sig. = .000

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่าปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงโดยรวมสามารถร่วมกันทำนายการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 54.628$, $p = .000$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 = .452$) แสดงว่าปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงในภาพรวมสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ ได้ร้อยละ 45.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 5 ด้าน โดยด้านที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ ด้านความโลภ ($Beta = .335$, $p = .000$) รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบ

แหล่งที่มา (Beta = .308, p = .000) ด้านความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ (Beta = .209, p = .000) ด้านการติดตามข่าวสาร (Beta = .169, p = .000) และ ด้านความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน (Beta = -.117, p = .005) ตามลำดับ ขณะที่ ด้านความกลัว ไม่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p = .089)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = .202 - .121(X_1) + .320(X_3) + .258(X_4) + .205(X_5) + .317(X_6)$$

โดยที่ Y แทน การตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ, X_1 แทน ความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน, X_3 แทน ความโลภ, X_4 แทน ความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์, X_5 แทน การติดตามข่าวสาร และ X_6 แทน การตรวจสอบแหล่งที่มา

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยภาพรวมที่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ของผู้ค้าธนาคารออมสิน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.222	.128		1.731	0.084
พฤติกรรมเสี่ยง	.324	.067	.217	4.813	.000*
การรับรู้ความเสี่ยง	.630	.049	.580	12.880	.000*
R = .744, R ² = .553, Adj. R ² = .551, F = 248.822, Std. Error of the Estimate = .80504, Sig. = .000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาปัจจัยภาพรวม พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง สามารถร่วมกันทำนายการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 248.822, p = .000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R² = .553) และค่าสัมประสิทธิ์การกำหนดที่ปรับแก้แล้ว (Adj. R² = .551) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ ได้ร้อยละ 55.30 เมื่อพิจารณาอิทธิพลรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง (X_2) มีอิทธิพลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ มากที่สุด (Beta = .580, p = .000) รองลงมา คือ ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง (X_1) (Beta = .217, p = .000) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$Y = .222 + .324(X_1) + .630(X_2)$$

โดยที่ Y แทน การตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงฯ, X_1 แทน พฤติกรรมเสี่ยง และ X_2 แทน การรับรู้ความเสี่ยง

การอภิปรายผล

ปัจจัยประชากรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยเพศชายมีระดับการตกเป็นเป้าหมายสูงกว่าเพศหญิง กลุ่มผู้มีอายุ 31 ปีขึ้นไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่น (18–25 ปี) และกลุ่มที่มีรายได้สูง (35,001 บาทขึ้นไป) สูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ปานกลาง ขณะที่ระดับการศึกษาและอาชีพไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับสันต์หวัท วิทยาทอง (2564) และ ปภาดา บุณนาต (2567) ที่พบว่าปัจจัยด้านเพศและช่วงอายุมีความสัมพันธ์กับระดับความเสี่ยงและการตระหนักรู้เท่าทันภัยไซเบอร์ ทั้งนี้ การที่กลุ่มผู้มีอายุและรายได้สูงมีระดับการตกเป็นเป้าหมายสูงขึ้น สอดคล้องกับพรพวงค์ อังกลสิทธิ์ (2564) ที่อธิบายว่า บุคคลที่มีอายุและรายได้สูงมักมีเงินออมและศักยภาพในการลงทุน จึงกลายเป็นเป้าหมายที่ดึงดูดมิฉฉาชีพ (suitable target) ตามทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (routine activity theory) ของ Cohen & Felson (1979 อ้างถึงใน ธัญพิชชา สามารถ, 2565)

ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงโดยรวมส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตกเป็นเป้าหมาย เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความโลภ ด้านการตรวจสอบแหล่งที่มา ด้านความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้านการติดตามข่าวสาร และด้านความรู้เท่าทันหลอกลวงทางการเงิน ส่วนด้านความกลัวไม่ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมาย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับธีระ กุลสวัสดิ์ (2567) และ อินทิรา พิทยานุรักษ์ (2567) ที่ระบุว่า การถูกกระตุ้นด้วยสิ่งจูงใจด้านผลตอบแทนและการขาดความรู้เท่าทัน เป็นปัจจัยสำคัญที่เปิดโอกาสให้มิฉฉาชีพชักชวนลงทุน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเปิดรับตามรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyle–exposure theory) ของ Hindelang et al. (1978) และทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน ที่อธิบายว่าความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์เป็นประจำเพิ่มโอกาสในการเปิดรับความเสี่ยงไซเบอร์ นอกจากนี้ ผลด้านการยับยั้งชั่งใจยังสอดคล้องกับแนวคิดภูมิคุ้มกันภัยทางการเงินของฐิติ ทศบวร และกฤษฎ์เลิศ สัมพันธ์ธารักษ์ (2568) ที่เน้นย้ำความสำคัญของทักษะการตรวจสอบและการยับยั้งอารมณ์เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อ

ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงให้ลงทุนทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย การรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงิน และการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมาย ขณะที่การรับรู้ความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมายมากที่สุด และร่วมกับพฤติกรรมเสี่ยงทำนายการตกเป็นเป้าหมายได้ร้อยละ 55.30 ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ความเสี่ยง (perceived risk) ของ Bauer (1960) และ McKechnie et al. (2006) อ้างถึงใน สุันทา หลบภัย, 2558) ที่ระบุว่า การรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงินและความปลอดภัยมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจทำธุรกรรมออนไลน์ รวมถึงสอดคล้องกับอุดมสิทธิ์ อุณพัฒนาศิลป์ และคณะ (2567) และฐิติรัตน์ ลิขธิไพศาล (2568) ที่พบว่า การประเมินความเสี่ยงทางการเงินและความปลอดภัยต่ำเกินไป ทำให้ผู้บริโภคขาดความระมัดระวังในการตรวจสอบข้อมูล ส่งผลให้มีโอกาสตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงได้ง่ายขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้สร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงแบบจำลองพฤติกรรมความเสี่ยงไซเบอร์ทางการเงิน ซึ่งให้เห็นว่าโอกาสในการตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงไม่ได้เกิดจากปัจจัยประชากรศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพทางการเงิน กับพฤติกรรมเสี่ยงและช่องว่างในการรับรู้ความเสี่ยงออนไลน์ โดยกลุ่มผู้มีรายได้ 35,001 บาทขึ้นไป เพศชาย และผู้มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป มีโอกาสตกเป็นเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีสภาพคล่อง มีเงินออม และตัดสินใจลงทุนด้วยตนเอง มิฉฉาชีพจึงมองเป็นเป้าหมาย

ที่ดึงดูดตามทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน ขณะเดียวกัน โอกาสในการตกเป็นเป้าหมายยังแปรผันตามความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์ ซึ่งการใช้งานช่องทางดิจิทัลเป็นประจำอาจก่อให้เกิดความคุ้นชินและความประมาท ประกอบกับการขาดกระบวนการยับยั้งชั่งใจในการตรวจสอบแหล่งข้อมูลก่อนโอนเงิน เมื่อผนวกกับข้อเสนอการลงทุนที่อ้างผลตอบแทนสูงกว่าปกติ จึงกลายเป็นช่องโหว่สำคัญในการหลอวง นอกจากนี้ การรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงินและความปลอดภัยของระบบยังเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำนายโอกาสการตกเป็นเป้าหมาย เนื่องจากผู้บริโภคที่ตระหนักรู้ความเสี่ยงในระดับต่ำ มักขาดความระมัดระวังในการประเมินความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์ม

การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่นี้จึงสะท้อนให้เห็นกลไกความเสี่ยงที่เริ่มจากปัจจัยเร่งทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมเปิดรับความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมบ่อย และช่องว่างการตระหนักรู้ความเสี่ยง ซึ่งธนาคารและสถาบันการเงินสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการออกแบบระบบแจ้งเตือนภัยแบบตรงกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาระบบคัดกรองธุรกรรมที่มีความถี่ผิดปกติ ตลอดจนการเสริมสร้างทักษะการตรวจสอบก่อนโอนเงิน เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่ออย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเตือนภัยตรงกลุ่มเป้าหมาย (targeted communication) ธนาคารออมสินและหน่วยงานทางการเงินควรออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์และการแจ้งเตือนภัยแบบมุ่งเป้า (targeted warning) โดยเน้นกลุ่มลูกค้าเพศชาย กลุ่มผู้มีอายุ 31 ปีขึ้นไป และกลุ่มผู้มีรายได้สูง (35,001 บาทขึ้นไป) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพทางการเงินและมีสถิติการตกเป็นเป้าหมายสูง โดยเร่งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับรูปแบบการหลอกลวงในสินทรัพย์ใหม่ ๆ เช่น การเทรดหุ้น คริปโทเคอร์เรนซี และฟอเร็กซ์ ผ่านช่องทางแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง (MyMo) อย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการสร้างกระบวนการยับยั้งและตรวจสอบ (verify before transfer) ควรส่งเสริมทักษะการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์มการลงทุนและบัญชีรับโอนเงิน โดยพัฒนาฟิเจอร์บนแอปพลิเคชันให้มีระบบเชื่อมโยงการตรวจสอบรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจาก ก.ล.ต. หรือระบบเตือนเมื่อพบการโอนเงินไปยังบัญชีบุคคลธรรมดา/บัญชีต้องสงสัย เพื่อช่วยชะลอการตัดสินใจและลดโอกาสการโอนเงินทันทีโดยไม่ได้อำนาจตรวจสอบ

1.3 ด้านการพัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง เนื่องจากความถี่ในการทำธุรกรรมออนไลน์มีผลต่อการเปิดรับความเสี่ยง ธนาคารควรพัฒนาระบบตรวจจับความผิดปกติของธุรกรรม (fraud detection system) ที่สามารถแจ้งเตือนเมื่อพบการโอนเงินถี่ผิดปกติไปยังแพลตฟอร์มหรือบัญชีเสี่ยง เพื่อเพิ่มเกราะป้องกันความปลอดภัยให้แก่ลูกค้า

1.4 ด้านการยกระดับการรับรู้ความเสี่ยงทางการเงินและความปลอดภัย: ควรเน้นสร้างความตระหนักรู้และตระหนักถึงความเสี่ยงด้านการเงิน (โอกาสสูญเสียเงินลงทุนทั้งหมด) และความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของระบบ เนื่องจากเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตกเป็นเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่ผู้บริโภคในการประเมินความสมเหตุสมผลของผลตอบแทน เพื่อไม่ให้หลงเชื่อข้อเสนอที่อ้างผลตอบแทนสูงเกินจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกด้านอื่น ๆ (additional factors) ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในปัจจัยเชิงพฤติกรรมและจิตวิทยาอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการตกเป็นเป้าหมาย เช่น อคติทางปัญญาและความมั่นใจในตนเองที่มากเกินไป (overconfidence bias) อิทธิพลของการใช้เทคโนโลยีสร้างภาพและเสียงปลอม (AI deepfake fraud) ระดับ

ความฉลาดทางดิจิทัล (digital intelligence) ตลอดจนกลยุทธ์การวิศวกรรมสังคม (social engineering) ที่มีฉ้อโกงใช้ในการฉ้อโกง

2.2 ควรขยายบริบทและกลุ่มตัวอย่าง ควรขยายขอบเขตการเก็บข้อมูลไปยังกลุ่มลูกค้าของธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ และกลุ่มประชากรในต่างจังหวัดหรือภูมิภาคที่หลากหลายขึ้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมเสี่ยงและรูปแบบการตกเป็นเป้าหมายในแต่ละบริบทพื้นที่

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงประเมินผล (evaluation research) เพื่อวัดประสิทธิผลของมาตรการเตือนภัยเครื่องมือชะลอการโอนเงิน หรือนโยบายการให้ความรู้ทางการเงินที่ธนาคารและภาครัฐได้ดำเนินการไปแล้วว่าสามารถลดอัตราการตกเป็นเป้าหมายได้อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กัลป์ กรุขรุ่งโรจน์. (2567). *คนไทยรายมิจ : การหลอกลวงออนไลน์ในไทยเทียบกับต่างประเทศ*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2568 จาก <https://101pub.org/online-scammer-thailand-international/>.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติ ทศบวร และกฤษฎ์เลิศ สัมพันธรักษ์ (2568). *ภูมิทัศน์ภัยการเงินในประเทศไทย. สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยอิ้งภาครณ*. สืบค้น 5 มกราคม 2569 จาก <https://www.pier.or.th/perspectives/004/>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568). *คนไทยกับภัยการเงิน: เสี่ยงภัย สู่ปลอดภัย*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-20251027.html>.
- จิตติรัตน์ ลิขธิไพศาล (2568). *แนวทางกลยุทธ์เพื่อลดพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางออนไลน์สำหรับกลุ่มคนไทยเจนเอเรชั่นวาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2024/TU_2024_6733140062_19653_30172.pdf.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568ข). *รวมมีฉ้อโกงภัยการเงินออนไลน์รอบโลก ปี 2568*. สืบค้น 18 ธันวาคม 2568 จาก https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine-issues/Phrasiam-66-3/globaltrend_financialfraud.html.
- ธัญพิชชา สามารถ. (2565). *การตกเป็นเหยื่อทางไซเบอร์ของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. <https://digital.car.cgu.ac.th/chulaetd/6716/>.
- ธีระ กุลสวัสดิ์. (2567). *อาชญากรรมไซเบอร์: ศึกษากรณีการหลอกลวงให้ลงทุน. รายงานการวิจัย. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/17446?show=full>.
- พชรพงศ์ อังกลสิทธิ์. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนในแชร์ลูกโซ่ของนักลงทุน*. [ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:161411>.

- ปภาดา บุนนาค. (2567). ความตระหนักรู้เท่าทันกลลวงหลอกลวงขอข้อมูลทางโซเชียล (Phishing) ของกลุ่มคนช่วงวัย Gen Z. การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปรรูปธุรกิจทางดิจิทัล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2024/TU_2024_6323036027_15402_30156.pdf.
- พรพิน ประกายสันติสุข. (2550). ลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยม ทրพยาการการทอ่งเทียว และพฤติกรรมการทอ่งเทียว ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนของนักทอ่งเทียวชาวไทย ในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัณห์ภพ วิทยาทอง. (2564). ความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางการทำธุรกรรมออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์, 7(1), 31-44.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/forensic/article/view/247153>.
- สุนันหา หลบภัย. (2558). การรับรู้ถึงความปลอดภัย ประโยชน์การใช้งาน และความง่ายในการใช้งานที่มีผลต่อการใช้ บริการชำระเงินผ่านอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/1984>.
- อินทรา พิทยานุรักษ์. (2567). การหลอกลวงผ่านช่องทางออนไลน์ให้ลงทุน. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา.
<https://ir.buu.ac.th/dspace/bitstream/1513/1348/1/65920188.pdf>.
- อุดมสิทธิ์ อุ้นพัฒนาศิลป์, คมานันท์ รัตนศิริวิไล, วิจิต สุรดิษฐ์ และณลณี สุรดิษฐ์. (2567). แนวทางการ ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงถูกหลอกลวงทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ของผู้สูงอายุในจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 7(1), A42-A56.
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_dru/article/view/267286.
- Bauer, R. A. (1960). Consumer behavior as risk taking. In R. S. Hancock (Ed.), *Dynamic marketing for a changing world* (389-398). American Marketing Association.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed). John Wiley & Sons.
https://archive.org/details/samplingtechniqu0000coch_t4x6/page/n9/mode/2up.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608. <https://www.jstor.org/stable/2094589?origin=crossref>.
- Hindelang, M. J., Gottfredson, M. R., & Garofalo, J. (1978). *Victims of personal crime: An empirical token of a theory of personal victimization*. Ballinger. <https://archive.org/details/victimsofperson0000hind>.
- McKechnie, S., Winklhofer, H., & Ennew, C. (2006). Applying the technology acceptance model to the online retailing of financial services. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 34(4/5), 388-410. <https://doi.org/10.1108/09590550610660297>.
- Santrock, J. W. (1996). *Adolescence* (6th ed). Times Mirror Higher Education.